

αυτή η περιφρόνηση προς την γλώσσα δεν ήταν η περιφρόνηση προς την ίδια την κοινότητα που την χρησιμοποιεί; Έτσι στο σημερινό θέατρο ο λόγος πια είναι αχρηστος με τον τρόπο που χρησιμοποιείται στην καθημερινή ζωή. Η θεατρική μορφή έχει γίνει γνωστή σ' όλες της τις φάσεις. Για ένα διάστημα μας κρατήσε η ευλωτία του Ζενε και τα παραμύθια του. Η γραφικότητα του Πιντερ, του Οσμπορν, ο θυμός του Χαντκε. Ο λόγος κρατιέται με το ζορι. Επιστρέφουμε ολοταχώς στη φύση, στο λαϊκό αυθορμητο πανηγύρι, στα χαππενινγκ του δρόμου τα τυχαία. Φυσικά δεν μπορούμε να γυρίσουμε πίσω. Απλώς πρέπει να παραδεχτούμε τον θάνατο τους. Τον επερχόμενο θάνατο τους. Αυτό δεν πρέπει να μας τρομάζει αλλά να αποτελέσει συνείδηση. Η ισοτήτα των γυναικών ερχεται όχι σαν αποτέλεσμα της δικής των προσπάθειας, αλλά μετά την καταρευση του ανδρικού τελείου που τον οδηγησε στην ειδολοποίηση της τεχνής και την οποία μόνο αυτός την χρησιμοποιούσε μέχρι τώρα.

Όλα αυτά για το πρωτοποριακό θέατρο, που τώρα είναι στο τέλος του. Από δω και πέρα πια η εκφραση στο χώρο θα γίνει ατομική υποθεση του καθενά. Είναι τέλος ολοκληρης θρησκείας. Ίδιο τέλος που οδηγησε τον Ευριπίδη να γραφεί τις Βακχές του. Θα μπορούσε ποτε να γραφεί την τραγωδία στην αρχή της καριέρας του; Αλλά κανείς δεν προβλεπει σήμερα αυτό το τέλος ακόμη στην Μηδεια του;

Μηπως βρισκόμαστε στα προθυρα μιας νεας θρησκείας, η μηπως ο καθενάς πια πρέπει να δημιουργήσει ένα σύστημα για προσωπική του χρήση;

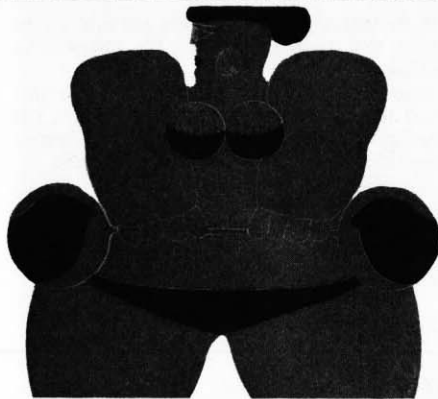
Εμετος. Η μονή διαθεση δυνατή που απομεινε είναι ένας διαρκής εμετος, ένα ατελειωτο ξερασμά για να βγάλουμε όλα τα σαπια τωσών αιώνων. Παρακαλούνται όλοι οι μεγάλοι μιστες να χωσουν βαθιά τα δαχτυλά τους στα λαρύγγια μας. Ζητούμε μια ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ.

Βασίλης Παπαγεωργίου

ζωγραφική

Φαίδων Πατρικαλάκης

Με την πρόσφατη έκθεση του Φαίδωνα Πατρικαλάκη (΄Αθήνα Γκαλερί «Νέες Μορφές» Θεσσαλονίκη Γκαλερί «Κοχλίας») είχαμε την ευκαιρία να ανανεώσουμε την επαφή μας με τό ζωγραφικό του έργο. Ο Φ.Π. ξεκινώντας από τόν έλληνικό αρχαϊσμό, τήν τέχνη

της Αιγύπτου και τών Έτρούσκων και συγχρόνως βαθιά δεμένος με τήν έλληνική λαϊκή παράδοση, τά ανάθηματά και τίς βυζαντινές θρησκευτικές αξίες μετατρέπει αξιοποιώντας διάφορες επιδράσεις σέ προσωπικά στοιχεία γιά νά φτάσει μέσα από αυτά σ' μία μοντέρνα αντίληψη. Ανθρώπινες μορφές, ανδρικές και ως επί τό πλείστον γυναικείες, πληθωρικές παρουσίες πλασμένες με πρωτόγονη αρχαϊκή φόρμα, πήλινα λευκά αντικείμενα δουλεμένα με φύλλο χρυσού και παραμένοντας στό πραγματικό τους σχήμα, ξεφεύγουν από τόν τρισδιάστατο γλυπτικό χώρο και μεταμορφώνονται σέ νεκρές φύσεις πού μόνο νοηματικά πιά προδίδουν τήν ανθρώπινη ύπαρξη. Βγαίνοντας από τό κλειστό εσωτερικό διάστημα όπου δούλευε μέχρι τώρα, αναζητά εικόνες και όράματα άφομοιωμένα από τά ταξίδια του μέσα στόν έλληνικό χώρο.

Καθημερινά αντικείμενα άνωχα ή ζωντανά πού τά διαλέγει και τά δουλεύει σύμφωνα με τίς προσωπικές του ανάγκες παίρνουν άλλη έννοια και λειτουργικότητα στά χέρια τού καλλιτέχνη. Χρυσοί κώνθοι πού βουίζουν λουλούδια, φτερά, φρούτα ή νησιά, πουλιά πού κινούνται έλεύθερα μέσα στην διαφάνεια τής έλληνικής ατμόσφαιρας ή πού κάποια στιγμή παγιδεύονται ανάμεσα στά σίδερα ενός θανάσιμου κλουβιού. Άλλοτε γλιστρούν από τόν φάκελλο και γίνονται άγγελιαφόροι ενός μηνύματος ή σύντροφοι τής ανθρώπινης μοναξιάς. Και παντού σχεδόν τό καθρεφτάκι πού άντανακλά και δίνει μία αίσθηση πολλαπλότητας στην όψη τού πραγματικού. Έτσι προχωρά σέ μία διερεύνηση τών θεμάτων του ανάμεσα σέ διάφορους χώρους με στοιχεία άπαραίτητα γιά τήν σύνθεση συμβολικά ή όχι πού ξεπηδούν από τόν συναισθηματικό χώρο τού ζωγράφου. Με τόν χρωματικό πλούτο και τήν άπλότητα τής τεχνικής, τό έργο προδίδει ένα πριμιτιβισμό-ναϊβισμό με μία ιδιαίτερη ρομαντική ευαισθησία και κάποια σουρρεαλιστική διάθεση. Όλες οι μορφές και

τά αντικείμενα τής σύνθεσης καταξιώνονται χάρη στη συνεχή ανανέωση τής χρωματικής κλίμακας, τήν παρουσία τολημῶν συνδυασμῶν καί τόν δυνατό καί ἐκφραστικό χειρισμό τῶν χρωμάτων. Μέ μεγάλες κάθεται καί ὀριζόντιες γραμμές καί πληθωρικούς ὄγκους δουλεύει τό καθαρό χρώμα κατά ἐπίπεδα δημιουργώντας ἔτσι τήν ἐνότητα τής φόρμας. Κάθε πίνακας χωριστά σκιαγραφεῖ τήν εἰκαστική ἰδιοσυγκρασία τοῦ καλλιτέχνη καί ὁδηγεῖ τήν τέχνη του σέ καταγραφὴ προσωπικῶν βιωμάτων.

Σάνια Παπαδοπούλου

μουσική

Νίκος Μαμαγκάκης,
«*Μαγωδία*» – καί δύο λόγια
γιά τή μουσική

Πρὶν τρία χρόνια, εἶχε πάει ὁ μουσικολόγος Παπαϊωάννου στὸν Καναδά κι ἔκανε διαλέξεις σέ κάτι Πανεπιστήμια. Ἄξαφνα ἀνακαλύπτει δίσκους μέ ἔργα δικά μου, γυρισμένα ἀπὸ Καναδούς, χωρὶς νά ξέρω τίποτα ἐγώ. Κάτι καταπληκτικές ἐκτελέσεις. Μοῦ στέλνει λοιπὸν γράμμα καί μοῦ λέει «σέ ψάχνουνε ἀπὸ

τό Πανεπιστήμιο τοῦ Τορόντο» — σπουδαῖοι μουσικοί, ὅπως φάνηκε ἀπὸ τίς ἐκτελέσεις. Κεῖνοι οἱ δίσκοι, ἦταν κάτι πάρα πολὺ σκληρὰ ἔργα, τὰ ἔχανε παίξει δύο τρεῖς φορές στήν Εὐρώπη, δέν εἶχανε ξαναπαιχτεῖ-δύσκολα ἔργα. Ἔτσι, μοῦ στέλνουν γράμμα καί μοῦ παραγγέλνουν ἓνα ἔργο. Μοῦ λένε «κάνε ὅ,τι θές, ἐμεῖς ὅ,τι καί νά μᾶς φέρεις θά τό παίξουμε», στέλνουν καί μιὰ προκαταβολή κι ἀρχίζω κι ἐγώ νά γράφω. Τέτιου εἶδους Μούλιτι Μέντια εἶχα ἀρχίσει νά κάνω ἀπὸ πολὺ παλιά, ἀπὸ τήν ἐποχὴ τῶν χάπενινγκς. Ἄρχισα λοιπὸν νά γράφω ἓνα καινούριο ἔργο. Ὁ τίτλος εἶναι *Μαγωδία* κι ἔχει σχέση μέ τήν παράδοση τήν ἀρχαία Ἑλληνική, καί σκέφτηκα νά τό γράψω στά μέτρα τοῦ Σπύρου τοῦ Σακά, πού εἶναι ἓνα μουσικό φαινόμενο, καί νά συνδυάσω τίς δυνατότητές του μέ τή δική μου θεώρηση αὐτοῦ τοῦ εἶδους τοῦ μουσικοῦ θεάτρου. Αὐτό τό ὀπτικό γεγονός, πού ἔχει μιὰ ὑποτυπώδη θεατρικότητα, τό παίρνω καί τό ἐκμεταλλεύομαι μέχρι τήν ὑπερβολή! Βέβαια, ἐδῶ δέν πῆγα νά

ΠΟΡΕΙΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ-ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ

Σόλωνος 77, Τηλ. 3631622

Νίκου Μπούτβα

Κάπροι

Ἱστορήματα ἀπ' τόν Ἐμφύλιο

Κυκλοφορεῖ